

Einführung	9
Wprowadzenie	17

I. Industrielandschaften und -Ensembles in Transformationsprozessen / Industrialne krajobrazy i zespoły w procesie transformacji

Thomas Parent
 Das Montanrevier als Herausforderung für Denkmalpflege und Industriekultur – Beispiele aus Oberschlesien und aus dem Ruhrgebiet 27
 Streszczenie: Region górniczy jako wyzwanie dla ochrony zabytków i spuścizny postindustrialnej – przykłady z Górnego Śląska oraz Zagłębia Ruhry. 47

Kathrin Krüner
 Der Umgang mit den Hinterlassenschaften des Steinkohlenbergbaus in der DDR 49
 Streszczenie: Strategie postępowania z pozostałościami kopalń węgla kamiennego w czasach NRD. 62

Mathias Baxmann
 Mezzogiorno oder Toskana? Der Niederlausitzer Industriebezirk – zur Geschichte und postindustriellen Transformation einer industrialisierten Armutsregion 63
 Streszczenie: Mezzogiorno czy Toskania. Dolnośląski okręg przemysłowy – o historii i postindustrialnej transformacji uprzemysłowionego obszaru 80

Piotr Fiuk
 Lasztownia und Kępa Parnicka in Szczecin. Revitalisierung des postindustriellen Hafen- und Werftkomplexes in der postindustriellen Ära 83
 Streszczenie: Lasztownia i Kępa Parnicka w Szczecinie. Rewitalizacja poprzemysłowego kompleksu portowo-stoczniowego w erze postindustrialnej 97

II. Praxis der Umnutzung. Einzelne Projekte / Praktyki adaptacyjne. Projekty indywidualne

Bogusław Wourzeczka, Marzanna Jagiello
 Alte Kraftwerke – neue Energie. Über „energetisierende“ Eigenschaften von Gebäuden ehemaliger Stadtkraftwerke. 101
 Streszczenie: Stare elektrownie – nowa energia.
 O „energetyzujących” właściwościach dawnych elektrowni miejskich. 115

Andrzej Damian Borsuk
 Idee und Problematik der Revitalisierung des ehemaligen NGL-Betriebes der Fabrik DAG Bromberg, des heutigen Objektes „Exploseum”, einem Standort des Leon Wyczółkowski-Berzirksmuseums in Bydgoszcz. 117
 Streszczenie: Idee i problematyka rewitalizacji dawnej Strefy NGL fabryki DAG Bromberg, obecnego Exploseum, oddziału Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy 124

Paul Zalewski
 Von einer Seminaridee zu einer Großbaustelle. Konversion der brachliegenden Ferdinandshöfe in Frankfurt (Oder) 125
 Streszczenie: Od pomysłu na seminarium do wielkiego placu budowy. Rewitalizacja kompleksu byłego browaru we Frankfurcie nad Odrą 139

III. Łódź. Kulturerbe, Umnutzungen, Vermittlung / Łódź. Dziedzictwo kulturowe, adaptacje, popularyzacja

Krzysztof Stefański
 Die ehemaligen Lodzer Fabrikantenresidenzen und ihre zeitgenössische Funktion 143
 Streszczenie: Dawne łódzkie rezydencje fabrykanckie i ich współczesna funkcje. 164

Julia Sowińska-Heim
 Die Anpassung des postindustriellen Erbes an neue Funktionen und die gegenwärtige Entwicklung der Stadt Lodz 165
 Streszczenie: Adaptacja do nowej funkcji dziedzictwa postindustrialnego a współczesny rozwój Łodzi 182

Inhalt	7
--------	---

Małgorzata Wróblewska Markiewicz
 Ringsherum um ein gewisses Motiv. Bedruckte Stoffe von Geyer aus den 20ern und 30ern des 20. Jahrhunderts. Die Rolle von Fabriktextilien in der Verbreitung neuer stilistischer Trends 185
 Streszczenie: Wokół pewnego motywu. Geyerowskie tkaniny drukowane z lat 20. i 30. XX w. Rola fabrycznych tekstyliów w rozpowszechnianiu nowych tendencji stylistycznych 209

Piotr Kuroczyński
 Intelligentes 4D-Stadtmodell Lodz. Neue Zugänge zum gebauten kulturellen Erbe 211
 Streszczenie: Inteligentny model 4D miasta Łodzi. Nowe podejście do (architektonicznego) dziedzictwa kulturowego 231

IV. Theoretische Annäherungen. Geschichte, Kunst, Denkmalpflege / Perspektywa teoretyczna. Historia, sztuka, ochrona zabytków

Irma Kozina
 Industrieobjekte in Oberschlesien: Kulturerbe oder Relikte einer krypto-kolonialen Vergangenheit?
 Die Forschungsperspektive der Kunstgeschichte in der postindustriellen Gesellschaft. 235
 Streszczenie: Obiekty przemysłowe z Górnego Śląska: dziedzictwo kulturowe czy relikty kryptokolonialnej przeszłości? Perspektywa badawcza historii sztuki w społeczeństwie postindustrialnym. 250

Ewa Chojecka
 „Magna Industria” als Gegenstand photographischer Darstellung und Thema kunsthistorischer Betrachtung (Thomas Voßbeck und Michael Baxandall) 253
 Streszczenie: „Magna Industria” jako przedmiot fotograficznego przedstawienia oraz temat rozważań historii sztuki (Thomas Voßbeck i Michael Baxandall) 264

Bogusław Szmygin, Anna Fortuna-Marek, Andrzej Siwek
 Die systematische Ermittlung des Denkmalswerts als Basis für den Schutz ehemaliger städtischer Industrielandschaften 267
 Streszczenie: Systemowa ocena wartości jako podstawa ochrony miejskich zespołów poprzemysłowych 281

V. Jenseits von Ostmitteleuropa / Poza Europą Środkowo-Wschodnią

Anne Scheinhardt
 Konservierung – Fortschreibung – Revision. Römische Industrieensembles im Spiegel der Zeit ab 1871. (Abstracht zum Dissertationsprojekt) 285
 Streszczenie: Konserwacja – kontynuacja – nowe spojrzenie. Rzymskie zespoły przemysłowe w zwierciadle czasu od 1871 r. (Projekt dysertacji doktorskiej). 296

Henry Kuningas
 Remastering Borderland Heritage: The Soviet Industrial Legacy in Estonia – The “Dvigatel” Case 299
 Streszczenie: Rewaloryzacja dziedzictwa pogranicza: radziecka spuścizna poprzemysłowa w Estonii. Studium przypadku „Dvigatel” 308

Włodzimierz Górko
 Das Erbe der postindustriellen Stadt und aktuelle Probleme der Stadtentwicklung in der Schweiz 311
 Streszczenie: Dziedzictwo miasta poprzemysłowego i aktualne problemy rozwoju miast w Szwajcarii 318

Lukasz Mikołaj Sadowski
 Puerto Madero in Buenos Aires als Beispiel einer zeitgenössischen Revitalisierung eines ehemaligen Hafenbezirks 321
 Streszczenie: Puerto Madero w Buenos Aires jako przykład współczesnej rewitalizacji dawnej dzielnicy portowej 334

IV. Anhänge / Załączniki

Information über die Autoren / Informacje o autorach	339
Personenregister / Indeks osób	349
Ortsregister / Indeks miejscowości	357